

En pdf-artikel fra www.salmedatabasen.dk af biskop Henning Toft Bro

Nye salmer – Guds gave til menigheden

Nye salmer – Guds gave til menigheden

Henning Toft Bro, biskop over Aalborg stift

Engang læste jeg en definition på ordet, salme: Salmer er det samme som sange, bare med den undtagelse, at de handler om Gud.

Det er bestemt ikke en udtømmende definition, men dog retningsgivende.

I Efeserbrevet kapitel 5 vers 19 hedder det: løft jeres stemmer til et kor af salmer og hymner og sange, af hjertet syngende og spillende for Herren. Der er altså bibelsk belæg for at synge!

Den Danske Salmebog er et enestående eksempel på teologisk, smuk og poetisk digtekunst.

Det erfarer vi ikke mindst i livets grænsesituationer, ved livets brudflader: fødsel, dåb, ægteskab, menneskeliv, død og ikke mindst håbet om opstandelse.

Tanker dukker op. Glemte vers huskes. Tankerne kredser om Gud....

I Salme 96 hedder det:

Syng en ny sang for Herren,
Syng for Herren hele jorden.
Syng for Herren pris hans navn,
Forkynd hans frelse dag efter dag....

At synge og forkynde. Det er den kristne menigheds vandmærke. Dets kendetegn. Om vi forkynder i ord eller vi forkynder i toner. Vi kan ikke forestille os en gudstjeneste uden sang og musik. For ikke bare synger vi sammen, vi synger os også sammen, vi synger os ind i menighedens fællesskab, vi synger os ind i fællesskab med Gud. Som det hedder i salmen:

Guds menighed syng for vor skaber i løn,
Engle synger med.

Det gør de, englene, og det gør vi fordi:
Han gav os til frelser sin enbårne søn....
(DDS 1,1)

Lisbeth Smedegaard Andersen siger et sted, at forkyndelsen i gudstjenesten er aktion, og menighedens sang er re-aktion på denne forkyndelse. Og ja, alt hvad der sker i en gudstjeneste tjener det ene: at forkynde Jesus Kristus. Ordene, bønnerne, stilheden, sangen, tonerne, musikken tjener alle det formål at forkynde. Musikken har tillige den dimension over sig, at den overtager sind og hjerte, når vi som mennesker når den sprogets grænse, hvor vores menneskeord slipper op.

Den evangelisk-lutherske gudstjeneste har altid været båret af sang. Ikke mindst takket været Luther. En af hans store fortjenester var at føre sangen tilbage til folket – til menigheden. Derfor både digtede og gendigtede han salmer, så menigheden derigennem kunne give udtryk for deres tro og tvivl, glæde og håb.

Sangen og musikken var for ham en gave til os mennesker, en gave, der i rang står lige efter Guds eget ord.

Derfor kunne han også sige:

”Alt i alt, næst efter Guds eget ord, er musikkens ædle kunst den største skat i verden”

Et andet sted siger han:

”... når menneskets naturlige musikalske færdighed bliver skærpet og udviklet, sådan at der skabes kunst, mærker vi med stor undren Guds store og fuldkomne visdom i musikken,

som jo, når alt kommer til alt, er hans værk og hans gave...”

Musikken som Guds næststørste skat i verden...
musikken som Guds værk og gave....

Tak at vi har fået denne gave. Musikken. Musikken der i enhver gudstjeneste skal være med til at bære forkyndelsen frem, så den med Åndens hjælp bliver til opmuntring og trøst, til livsglæde og livsmod.

Når man deltager i en gudstjeneste bliver man en organisk, levende del af et fællesskab. Og for at være en del af et fællesskab skal man også selv bidrage med det, man er. Derfor er det vigtigt, at vi alle arbejder på at skabe gode rammer for gudstjenesten både så deltagerne kan føle sig velkomne, men også holde gudstjenester i et sprog, både musikalsk og sprogligt, det vil bl.a. sige gennem salmerne, så deltagerne netop føler at de er en del af fællesskabet, at det ikke er *for*, men *sammen* med dem vi fejrer gudstjeneste.

Det er en af grundene til, at der hele tiden skal skrives nye salmer. Ikke på bekostning af de gamle, men som en videreførelse af traditionen. For det er nemlig sådan, at en tradition der ikke tilføres nyt stivner i dogmatik og selvforståelse. Det er som med åen der ikke tilføres vand, -den tørrer ind.

Ofte bliver begreberne gamle og nye salmer brugt som kvalitetsbetegnelser. Intet er mere forkert. Også gamle salmer var nye en gang. Mange af dem havde også svært ved at slå igennem. På samme måde vil mange af de salmer der skrives i disse år heller ikke slå igennem. De vil gå i glemmebogen. Men det betyder ikke, at der ikke skal skrives nye salmer. Naturligvis skal der det. Og heldigvis sker det.

De bedste af de nye salmer, skal nok overleve, og de har brug for en underskov, en form for ammetræer der gør dem i stand til at vokse op og blive til store, stovte bøgestammer.

Igen: Forkyndelse er aktion. Salmesangen er reaktionen på den forkyndelse der lyder.

Uden at give slip på traditionen og de salmer vi kender, skal der skrives salmer og komponeres nye melodier, så vi giver den opvoksende generation en mulighed for at reagere på forkyndelsen i et sprog og med en sprogtone og et musikalsk udtryk de kan identificere sig med.